

Naturhøjskoledage

Dansk natur er kanon!

FOF Aarhus' minihøjskole over tre dage
Tirsdag-torsdag d. 4.-6. juni 2024

Kom med, når vi over tre dage drager ud i den unikke og storslåede danske natur med den erfarne turlleder John Simoni, der er biolog, naturvejleder og underviser på Kulturhøjskolen i FOF Aarhus.

I 2018 blev 15 natursteder udvalgt til Danmarks Naturkanon. Efter en lang udvælgelsesproces, der tog afsæt i 1.671 forslag, blev 30 udvalgte steder nomineret, og heraf blev 15 udnævnt til at udgøre Danmarks første naturkanon. For at være en del af denne kanon skal naturen være særlig smuk og speciel samt have en væsentlig biologisk, geologisk eller landskabelig værdi. Den skal også være offentlig tilgængelig med en enkelt lokalitet, der fungerer som en portal til området.

På minihøjskolen skal vi ved selvsyn opleve tre af de udnævnte steder. Vi skal fordybe os i den smukke natur, udforske den til fods og vurdere stedernes naturværdier samt værdien af at have en naturkanon. Geologien og kulturhistorien bliver også en væsentlig del af højskolens indhold.

- Fosdalen og Svinkløv
- Vind Hede og Stråsø Plantage
- Gudenåens og Skjernåens Kilder

TIRSDAG d. 4. juni 2024 - Fosdalen og Svinkløv

Formet af naturens skulpturelle kræfter!

Når is og vand former landskabet, skabes der dynamik og variation. Naturen, der opstår efter tusindvis af års udvikling i klima og levesteder, bærer stadig præg heraf. Sammen med menneskets udnyttelse er de væsentlige formgivere af omgivelserne. Fosdalen, en såkaldt erosionsdal, er en af de største i området. Den skærer sig dybt ned i stenalder-kystskrænten Lien og skaber variation i naturen med skygge, lys og forskellige grader af fugtighed. På turen skal vi følge det lille vandløb i bunden af dalen, som på ingen måde afspejler de kræfter, der herskede for ca. 8.000 år siden. Den smukke tur ender nede på Under Lien, som er det gamle marine forland. Et forland der var havbund i det stenalderhav, der nåede helt ind til skrænten.

Tonen er hermed slået an for de store naturoplevelser, der kommer til at præge resten af dagen: fantastiske landskabsformer, hellige kilder, Langdal Plantage, Rødland Hede med spor af jernaldermarker og flere unikke steder!

Program for dagen:

Kl. 8.30: Afgang med bus fra Musikhuset Aarhus' busholdeplads, Valdemarsgade 1.

Første stop er Lerup Kirke. Vi besøger kirken, som danner udgangspunkt for gåturen (ca. 2,5 km) gennem Fosdalen. Vi passerer Vor Frue Kilde og når ud på Under Lien, dannet for tusinder af år siden.

Kl. 12.30: Frokost ved Naturcenter Fosdalgård. Efter frokost kører vi til Langdal Plantage og vandrer (ca. 2 km) ind til de mange bronzealderhøje, som ligger gemt og glemt i de gamle plantager. Herefter kører vi mod Svinkløv, hvor landskabet opleves på en vandretur (3-4 km) langs Jammerbugten. Inden vi vender næsen hjemad, besøger vi oltidsagrene ved Rødland Hede.

Kl. 18.00 (ca.): Hjemkomst ved Musikhuset Aarhus.

ONSDAG d. 5. juni - Stråsø Plantage og Vind Hede

En snert af vildmark hvor de store dyr regerer!

Stråsø Plantage og Vind Hede er formet af vores to sidste istider. Højdedragene, der er fra Saale-istiden, de såkaldte bakkeøer, giver mulighed for at kigge ud over de store vidder og giver en følelse af storhed og højt til himlen. De store sandede sletter, der dannedes af smeltevand i Weichel-istiden, huser en af Danmarks største bestande af kronvildt. Landskabet og plantevæksten er markant påvirket af den store mængde dyr og den massive græsning. Forekomsten af kronvildt og rådyr var også årsagen til, at det første par ulve valgte at yngle her i 2017, langt borte fra menneskers larm og forstyrrelser. Her boltres bævere og vildlaks sig i Råsted Lilleå sammen med oddere, hugorme og snoge. I engene og de omliggende områder finder man sjældne planter som gøgeurt og vårkobjælder. Det var også her, at den sidste bestand af urfugle befandt sig i 1996, før de endeligt helt forsvandt fra Danmark få år senere.

Vind Hede og Stråsø Plantage er potentiale for de helt store naturoplevelser med nærkontakt med store dyr, sjældne planter og det helt store landskab med den lange historie. Højdedrag i form af bronzealderhøjene Lærkehøj og Skovbjerg skaber overblik over de mellemliggende hedearealer. Landskabet giver en historisk fornemmelse af de udfordringer, der mødte 1700-tallets hedeboere, hvor heden var et livsvilkår.

Program for dagen:

Kl. 8.30: Afgang med bus fra Musikhuset Aarhus' busholdeplads, Valdemarsgade 1.

Vi kører til Vind Hede og besøger Vind Kirke og et par af de observationsposter, der giver kig ud over heden. En lille vandretur (maks. 3 km) i området, hvor hedens historie og natur er i fokus.

Kl. 12.30: Frokost i det grønne. Efter frokost kører vi videre til Lilleådal og ser på det unikke å-forløb, åens vandkvalitet og spor efter odder eller bæver. Gåturen går fra Vind Kirke til dalen (ca. 4 km i jævnt terræn). Inden vi vender næsten hjemad, tager vi til hedearealerne Nørre- og Sønder Vosborg, hvor vi drikker vores eftermiddagskaffe og fordyber os i udviklingen af heden som biotop.

Kl. 18.00 (ca.): Hjemkomst til Musikhuset Aarhus' busholdeplads.

I det store vandskel hvor kulturer mødes!

To af Jyllands vigtigste åer, Gudenåen og Skjernåen, udspringer i vandskellet på den jyske højderyg få hundrede meter fra hinanden. De to store åer løber hver sin vej, hhv. mod øst og vest. Siden oldtiden har stedet været et centralt trafikknudepunkt, idet Hærvejen passerede her og bandt den nordlige og sydlige del af Europa sammen. Her passerede studedrivere, hosekræmmere og soldater såvel som pilgrimme på deres færd mod syd eller nord. Alt det gjorde området til en smeltedigel af historie og kultur.

De to åer fødes på vidt forskellig måde. Gudenåen starter som flere små bakkevæld. Man kan dårligt forestille sig, at den bliver til Danmarks længste å på hele 149 km. Skjernåen, som er Danmarks vandrigeste å, udspringer i et moseområde som et usynligt kildevæld. Skjernå har dog kun en længde på 94 km.

Vandreturen langs Skjernådalen går igennem idylliske naturscenarier med regnskovsagtig frodighed og fører os langs rene vandløb til Rørbæk Sø. Her er der mulighed for at se utallige arter af småfugle, havørn eller fiskeørn, der svæver over søen. I løbet af dagen skal vi besøge det lokale vartegn Øster Nykirke og Skt. Peders Kilde. Vi afslutter dagen og Minihøjskolen med aftensmad i feltkøkkenet ved Ballesbækgård.

Program for dagen:

Kl. 8.30: Afgang med bus fra Musikhuset Aarhus' busholdeplads, Valdemarsgade 1.

Første stop er Kildernes natur. Vi undersøger plante- og dyrelivet ved kilderne og går herefter til Sofus Clausens Badebassiner og fornemmer fortidens energiske leg udfolde sig.

Kl. 12.00: Frokost i det grønne ved kilderne. Efter frokost fører vandreturen mod Rørbæk Sø os forbi Skjernåens kilde, forbi vandskellet med en del fortidsminder i form af bronzealderhøje og mange parallelle hulveje, der fører mod vadestedet. Turen går videre langs et stykke af hærvejen, før vi drejer fra mod søen. Vi nyder eftermiddagskaffe ved Ballesbækgård, inden vi kører til Øster Nykirke og drikker lidt vand af den helsebringende kilde og afventer virkningen.

Den sidste dag sammen nyder vi et fælles aftensmåltid ved Ballesbækgård, hvor aftensmaden tilberedes.

Kl 18.30 (ca.): Hjemkomst ved Musikhuset Aarhus' busholdeplads.

Praktisk information

Du kan se frem til bustransport i en specialindrettet bus med borde, naturbibliotek og god benplads. Da der ikke forefindes toilet i bussen, foretages der stop undervejs efter behov.

Sværhedsgraden vurderes som let til middel, baseret på de små og overkommelige nedstigninger samt gåturenes korte afstande af højst 4-6 km i let kuperet terræn. Man kan sagtens få udbytte af turen, selvom nogle af gåturene fravælges, hvis man ikke har dagsformen.

Medbring personlige ejendele som kikkert, vind- og vandtæt tøj, godt fodtøj samt en god madpakke til frokost alle dage.

Pris: kr. 1.800,-

Prisen er inkl. undervisning og guide, kaffe/te/kildevand ad libitum, buskørsel, øl og vand til frokost og fælles aftensmad over bål den sidste dag.

Tilmelding:

Du kan tilmelde dig telefonisk på **8612 2955** (telefonen er åben alle dage 10-14), på hjemmesiden **www.fof-aarhus.dk** eller i vores FOF butik på H.H. Seedorffs Stræde 7 (åben alle dage fra 10-15, torsdag fra 10-16.30).

Arr.nr. 377011: Oplyses ved tilmelding via telefonisk henvendelse.

Bemærk venligst:

Deltagelse forudsætter, at du er godt gående. Hvis du har særlige allergener, vi skal være opmærksom på ift. aftensmaden den sidste dag, skal du venligst give besked herom ved tilmelding.

Obs. Alle angivne tider er forventelige tider. Mindre ændringer i programmet kan forekomme, hvis vind og vejr ikke følger vores planlægning. Vi tager hensyn til deltagernes ønsker, hvis det er i flertallets interesse.

